

**Şükrü Bahadır MADENÜS**

20. Meslek Komitesi (Madencilik ve Mahrukut) - Meclis Üyesi

3213 SAYILI MADEN KANUNU VE SEKTÖREL SORUNLAR

Ülkemizde gerçekleştirilen madencilik faaliyetleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen maden ruhsatları ile yapılmaktadır. Ancak alınan ruhsatlar tek başına üretim hakkı vermiyor, çevre, orman, mera, işyeri açma ruhsatı ve gerekmesi halinde ruhsat alanının bulunduğu alana göre diğer ilave özel izinlerin alınması kaydıyla yapılabilmektedir.

Madencilik faaliyetleri doğrudan madenin bulunduğu yerde ve

doğanın tahrip edilmesi suretiyle yapılmak zorunda olduğundan tüm üretim sektörleri içerisinde en göze batan ve sosyal ve idari baskılara uğrayan bir iş koludur. Oysaki madencilik faaliyetleri neticesinde yapılan kazanımlar hayatımızın her alanında kullanım bulmakta ve ülkemizin ekonomik gelişimi için inşaat sektörünün bile üzerinde yan sanayilere de destek olabilmektedir. Madencilik diğer sektörlerin sağlayamadığı oranda doğrudan ek katma değer sağlayabilmektedir.

uygulama hayata geçirilmiştir. İlan edilen satış fiyatları gerçeği yansıtmamakta ve sektördeki satış fiyatlarının üzerinde fiyatlar ilan edilmektedir. Bir de bunun üzerine Devlet Hakları yüzdelerinin artırılmasıyla, madenciler eskiye oranla 2-4 kat daha fazla Devlet Hakları ödemek zorunda bırakılmıştır. Bir de bunun üzerine ilan edilen enflasyon rakamlarının çok üzerinde %30'lar düzeyinde orman bedellerine zam yapılması sektörü iyice zora sokmuştur.

Madencilik neticesinde yapılan kazanımlar hayatımızın her alanında kullanım bulmakta ve yan sanayilere de destek olabilmektedir,

İLAN EDİLEN FİYATLAR GERÇEĞİ YANSITMIYOR

Birkaç cümleyle özetlemeye çalıştığımız bu sektörün yaşadığı sorunlar her geçen sene sektörü daha da daraltmaktadır.

Öncelikle 3213 Sayılı Maden kanununda değişiklikler yapan ve 18 Şubat 2016 tarihinde yayınlanan 6592 sayılı kanun ile madencilerden alınan devlet hakları artırılmış ve üretim ve satışı yapılan maddelerle ilgili Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) satış fiyatı belirleme yetkisi almıştır. Her yıl bir önceki yıla ait satış fiyatları MİGEM'in internet sitesinde ilan edilmek suretiyle



“Uygulanan cezalar, alınan ruhsat bedelleri o derece artmıştır ki pek çok firma ruhsatlarını terk etmek zorunda kalmıştır”

CEZALAR YÜZÜNDEN RUHSATLAR TERKEDİLİYOR

6592 sayılı Kanunla idari para cezalarına ilişkin yeni uygulamalar kanun içerisine girmiştir. Ceza miktarları çok arttırılmış, cezai uygulama maddeleri çeşitlendirilerek o derece arttırılmıştır ki kanun neredeyse Maden Kanunu olmaktan çıkmış, Türk Ceza Kanununa benzer bir durum ortaya çıkmıştır. Uygulanan cezalar, alınan ruhsat bedelleri o derece artmıştır ki pek çok firma ruhsatlarını terk etmek zorunda kalmıştır. Bu ise işletilen maden sahalarının sayısını ciddi derecede azaltmıştır.

YENİ RUHSAT ALAN FİRMA YOK

Başbakanlık tarafından yayınlanan 2012/15 Sayılı Genelgenin madencilikle ilgili uygulaması Yargıtay tarafından kaldırılmış ise de madencilik dosyaları o tarihten bu yana Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında beklemeye alınmıştır. Dosyalar, Başbakanlığa gönderilmemekte ama sonuca da bağlanmamaktadır. Ruhsatın dışında alınması gereken mera veya orman gibi mülkiyet izinleri halen Başbakanlığa gönderildiğinden süreç aylar ve birkaç yılla ifade edilecek düzeyde uzamakta, ayrıca kanun ve yönetmeliklere aykırı olan bir genelgeyle süreç tıkanmaktadır. Uygulama tamamıyla gayri yasaldir. Şu anda hiçbir firma yeni bir ruhsat alamamaktadır.

FAALİYET RAPORLARI NASIL VERİLECEK?

Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün dosya kayıt ve işlem süreleri anormal derece uzun süreler almakta olup alınan ve izinleri tamamlanan bir ruhsatın bile çalışır

hale gelebilmesi 1-1,5 yıl gibi süreler alabilmektedir. Bu durum ise firmaları sektöre yatırım yapmaktan alıkoymaktadır.

18 Şubat 2015 tarihinde yayınlanan 6592 Sayılı Kanunun Geçici 30. Maddesi bir yıl müddetle eski kanun hükümlerine göre evrak, proje ve faaliyet raporlarının eski kanun hükümlerine göre verilebileceğini, sonrasında ise 6592 sayılı kanun ve çıkarılacak yönetmelik hükümlerinin geçerli olacağını açıkça ifade etmektedir. 18 Şubat 2016 tarihinde sonra yeni kanun hükümleri, yeni rapor ve proje formatları ve yeni uygulama yönetmeliği hükümleri geçerli olacaktır ifadesine rağmen halen yeni kanunun uygulama yönetmeliği çıkarılamamıştır. Yani ortada ne yeni yönetmelik ne de yeni formatlar vardır. Bu durumda Nisan 2016 tarihinde verilecek olan 2015 yılı faaliyet raporlarının ne şekilde verileceği ise MİGEM tarafın dahi yanıtlanamamaktadır.

MADENCİLERİN STÖ EKSİĞİ SORUNU VAR

Madencilerin tüm sektörü bir araya toplayan TOBB haricinde hiçbir sivil toplum örgütü ve kurumu bulunmamaktadır. Ancak Mermer İhracatçıları Birliği, TÜMMER gibi, Agregatör Üreticileri Birliği gibi münferit örgütlenmeler bulunmakla birlikte lokal temsiller düzeyinde kalmaktadır. Madencilğin ayrı bir Bakanlığa kavuşturulması ihtiyacı ülkemiz ve madencilik sektörü için aciliyet arz etmektedir. Aksi halde şu an ki sektörel küçülme daha da artacak ve birkaç yıl içerisinde Türkiye Madencilik sektörü asgari %50 küçülecektir.

“Madencilğin ayrı bir Bakanlığa kavuşturulması ihtiyacı ülkemiz ve madencilik sektörü için aciliyet arz etmektedir”

